

Rektorer vid
Umeå universitet
Örebro universitet
Malmö högskola

Juridiska avdelningen
Marie Stern Wärn

BESLUT

2002-04-24
Reg.nr 31-321-02

Antagning till specialpedagogisk utbildning – beslut med anledning av en anmodan från Högskoleverket

Bakgrund

Högskoleverket har i ett beslut den 17 december 2001 (reg. nr 31-2059-01) kritiserat Lärarhögskolan i Stockholm med anledning av att högskolan har tillämnat s.k. behovsantagning till specialpedagogisk utbildning. I ärendet framkom att Lärarhögskolan i Stockholm beslutat om antagning till den aktuella utbildningen, men att urvalet inte gjorts av högskolan. I stället lät Lärarhögskolan de kommuner och landsting m.fl. som anmält behov av utbildningsplatser välja ut de som skulle antas till utbildningen. Detta förfarande, konstaterade Högskoleverket, strider mot högskolelagens och högskoleförordningens bestämmelser. Lärarhögskolan har genom beslut den 10 januari 2002 ändrat föreskrifterna för urval till specialpedagogiskt program. Beslutet innebär att behovsantagningen slopas fr.o.m. antagningen till höstterminen 2002. Lärarhögskolan har till Högskoleverket uppgivit att de, i samråd med övriga högskolor som ger specialpedagogiskt program, till regeringen avser inkomma med önskemål om sådan ändring av högskoleförordningen att den möjliggör för högskolan att åter tillämpa behovsantagning. Högskoleverket konstaterade i beslut den 29 januari 2002 att Lärarhögskolan i Stockholm vidtagit tillfredsställande åtgärder med anledning av verkets ställningstagande.

Med anledning av beslutet den 17 december 2001 anmodade Högskoleverket de högskolor som har examensrätt för specialpedagogexamen att till verket inkomma med en redogörelse för de urvals- och antagningsbestämmelser som högskolan tillämpar vid antagning till specialpedagogisk utbildning. Om högskolan tillämpade urvalsregler motsvarande Lärarhögskolans, önskade Högskoleverket besked om vilka åtgärder högskolan avsåg att vidta med anledning av verkets ställningstagande.

Lärosätenas yttrande

Umeå universitets yttrande

Med anledning av anmodan har Umeå universitet i ett yttrande till Högskoleverket anfört bl.a. följande.

BESLUT

2002-04-24

Reg.nr 31-321-02

Sid 2

Umeå universitet har vid antagning till den specialpedagogiska utbildningen använt sig av både behovsantagning (för ca 80 % av platserna) och frikvotsantagning där antalet yrkesverksamma är som lärare utgjort urvalskriteriet. Antagningen har baserats på hävdvunnen praxis som också haft stöd i tidigare författningar. Eftersom Högskoleverket i sitt tillsynsbeslut av den 17 december 2001 avseende Lärarhögskolan i Stockholm konstaterat att denna behovsantagning inte är förenlig med gällande bestämmelser kommer Umeå universitet att ändra principerna för antagningen. Detta kommer att ske på ett sådant sätt att det endast blir antalet yrkesverksamma år i läraryrket som läggs till grund för urvalet, utan att någon hänsyn tas till kommunernas önskemål. Med en sådan ändring menar universitetet att urvalet blir fullt ut förenligt med 7 kap. 10 § högskoleförordningen.

Örebro universitets yttrande

Med anledning av anmodan har Örebro universitet i ett yttrande till Högskoleverket anfört bl.a. följande.

Den särskilda behörigheten för att antas till det specialpedagogiska programmet är lärarexamen (t.ex. forskollärare, fritidspedagog, grundskollärare, gymnasielärare) samt tre år i läraryrket efter denna examen. Vid Örebro universitet tillämpades tidigare följande urvalsbestämmelse till specialpedagogiskt program 60 poäng. Platserna fördelades proportionellt efter antalet behöriga sökande inom respektive område: förskola-fritidshem/grundskola/gymnasieskola-komvux/akademiska poäng utöver lärarexamen/övriga behöriga sökande. Urvalet till programmet ändrades den 18 december 2001. Bakgrunden till ändringen var att institutionen som gav utbildningen fann att den första årskullen på programmet dominerades nästan helt av personer med bakgrund i förskola och fritidsverksamhet. Urvalet är numera som följer: Platserna fördelas proportionellt efter antalet behöriga sökande inom respektive område: förskola-fritidshem/grundskola/gymnasieskola-komvux/akademiska poäng utöver lärarexamen/övriga behöriga sökande, dock kommer hälften av platserna tilldelas grupperna gymnasieskola-komvux och grundskola.

Malmö högskolas yttrande

Med anledning av anmodan har Malmö högskola i ett yttrande till Högskoleverket anfört bl.a. följande.

Från och med antagningen till höstterminen 2002 tillämpas följande urvals- och antagningsbestämmelser vid antagning till specialpedagogisk utbildning vid Malmö högskola. Beslut om antagningsbestämmelser har fattats av antagningsnämndens arbetsutskott den 21 februari 2002.

Behörig att antas till utbildningen är den som har barn- och ungdomspedagogisk examen/examen som forskollärare/fritidspedagog, är lärare inom grundskola/gymnasieskola samt har arbetat sex tjänsteterminer på minst halvtid efter examen i någon av yrkeskategorierna inom undervisningssektorn. Av det totala antalet platser tillfaller 60 % sökande med examen som lärare inom grundskola/gymnasieskola. Resterande 40 % av platserna tillfaller sökande med barn- och ungdomspedagogisk

BESLUT

2002-04-24

Reg.nr 31-321-02

Sid 3

examen/examen som förskollärare/fritidspedagog. Urvalet grundas på antalet hela tjänsteterminer utöver den tid som krävs för behörighet. Platserna fördelas mellan de tre grupperna proportionellt efter antalet sökande i dessa. I den första urvalsgruppen placeras sökande med 6-10 tjänsteterminer, i den andra urvalsgruppen placeras sökande med 11-14 tjänsteterminer och i den tredje urvalsgruppen placeras sökande med 15-18 tjänsteterminer.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket konstaterar att de beslutade och, i fallet med Umeå universitet, aviserade urvals- och antagningsbestämmelser som lärosätena redogjort för är tillfredsställande.

Med detta besked avslutar Högskoleverket ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Annica Lindblom efter föredragning av verksjuristen Marie Stern Wärn i närvaro av verksjuristen Christian Sjöstrand.

Annica Lindblom

Marie Stern Wärn